

NEWSLETTER 8 / 2019

GOŁDAP - MAZURSKI ZDRÓJ	2
PUSZCZA ROMINCKA	4
DWA KOLEJOWE WIADUKTY W STAŃCZYKACH – AKWEDUKTY PÓŁNOCY	6
PIRAMIDA W RAPIE	7
GREEN VELO NA WARMII I MAZURACH - Królestwo Północne Mazury	8

GOŁDAP - MAZURSKI ZDRÓJ

Gołdap Mazurski Zdrój zwyciężcą tegorocznego konkursu Komisji Europejskiej EDEN na „Najlepsze Europejskie Destynacje Turystyczne” w kategorii turystyka zdrowotna i wellness.

Fot. Arch. Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap

EDEN, czyli European Destinations of Excellence to projekt zainaugurowany w 2006 roku przez Komisję Europejską. Polska przystąpiła do niego w 2009 roku. Jego celem jest stworzenie europejskiej sieci obszarów i produktów turystycznych, które dotychczas są mało rozpoznawalne, ale charakteryzują się wyjątkowymi walorami dla przyrodniczo-kulturowego dziedzictwa Europy. Laureaci konkursu to produkty zarządzane zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, a więc z poszanowaniem dla miejscowej kultury i tradycji, zasobów naturalnych oraz lokalnej ekonomii. Tematem tegorocznej odsłony konkursu była turystyka zdrowotna i wellness.

Gołdap to jedyne na Warmii i Mazurach uzdrowisko i miasto o najczystszy w Polsce powietrzu. To prężnie rozwijający się ośrodek turystyczno-wypoczynkowy i członek elitarnego stowarzyszenia miast Cittaslow. W dzielnicy uzdrowskiej tętnią życiem czwarte co do wielkości w Polsce Mazurskie Tężnie Solankowe. Do odpoczynku zachęca Zdrój – nowoczesna pijalnia wód mineralnych i leczniczych z grotą solną i działającymi przez cały rok mini tężniami. Obok, w Parku Zdrojowym, znajdują się alejki spacerowe, nowoczesny plac zabaw, a także pole do minigolfa, ścieżki rowerowe oraz molo na jeziorze „podzielonym” granicą

polsko-rosyjską. Cztery kilometry od centrum miasta znajduje się przejście graniczne z Rosją, a do granicy z Litwą jest ich tylko czterdzieści.

W gołdapskim uzdrowisku fachową pomoc mogą uzyskać kuracjusze ze schorzeniami reumatologicznymi, układu nerwowego, układu trawienia, dolnych dróg oddechowych, chorobami kobiecymi i problemami ortopedyczno-urazowymi, kardiologicznymi oraz nadciśnieniem. W procesie leczenia wykorzystuje się wydobywane w Gołdapi borowiny oraz wody lecznicze i mineralne.

Gołdap ma idealne warunki do rekreacji i wypoczynku przez cały rok. Przebiega tu- zaczynający się w Elblągu, prowadzący przez Rzeszów, a kończący w miejscowości Końskie koło Kielc- Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo. Przecina on 5 województw. W okolicy Gołdapi znajduje się 170 km malowniczych tras rowerowych. Zimą warto skorzystać z narciarskich tras biegowych, położonych w sąsiedztwie Parku Zdrojowego. Stacja narciarska na Pięknej Górze słynie z unikalnej kawiarni obrotowej zbudowanej na jej szczycie, kolejki linowo-krzeselkowej oraz dwóch kilometrów sztucznie naśnieżanych i oświetlonych tras zjazdowych. Działa tu profesjonalna szkoła narciarstwa i snowboardu, wyciągi orczykowe, tor saneczkowy i park linowy.

W pobliskiej Rapie znajduje się XIX-wieczny grobowiec rodu von Fahrenheit w kształcie piramidy, a w Stańczykach monumentalne mosty arkadowe zwane „Akweduktami Północy”. Warto odbyć wyprawę do enigmatycznej Puszczy Rominckiej, odwiedzić bunkry z okresu II Wojny Światowej w Lesie Kumiecie i wziąć udział w bezkrwawym safari w Zatykach. Amatorzy polowań z aparatem w ręku na pewno nie będą zawiedzeni. W gołdapskich lasach szczęściarze mogą spotkać wilka, rysia czy też łosia.

Smakosze powinni spróbować wyjątkowego Miodu Mazur Garbatych wyróżnionego certyfikatem dziedzictwa kulinarnego. Gołdapscy pszczelarze wytwarzają go według tradycyjnej receptury- w pasiekach ukrytych w dzikich ostępach. Unikalną potrawą regionalną z pogranicza polsko-litewskiego są kartacze, podawane ze skwarkami z boczku lub z posiekaną, zeszkloną cebulą.

Gołdap – Mazurski Zdrój zaprasza!

www.uzdrowiskogoldap.pl

PUSZCZA ROMINCKA

Fot. arch. Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap

Puszcza Romincka przecięta jest granicą Polski i obwodu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Wzdłuż południowej granicy regionu prowadzi szosa z Gołdapi do Wiżajn. Po istniejącej przed 1945 rokiem linii kolejowej, zostały nasypy, wykopy oraz mosty i wiadukty. W Puszczy znajdują się unikalne rośliny oraz ciekawy zwierzostan. Spotkać tu można wierzbę borówkolistną, brzozę niską, górką lilię złotogłów i malinę moroszkę. Wśród zwierząt spotykamy m.in.: jelenie, łosie, wilki, dziki, lisy, jenoty, wydry oraz sporą populację bobrów. Można natrafić na czarnego bociana i orła bielika. W latach siedemdziesiątych utworzono w Puszczy pięć rezerwatów, których jednym z najciekawszych elementów jest starodrzew. Puszcza też ma swoją legendę. Był to niegdyś rewir łowiecki cesarza Wilhelma II, który każdego ubitego przez siebie jelenia upamiętniał kamieniem opatrzonym okolicznościowym napisem. Dlatego też znaczącym dla regionu wydarzeniem stało się powołanie 14 stycznia 1998 roku przez Wojewodę Suwalskiego, Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej. Jego, znajdująca się w Puszczy Rominckiej, zasadnicza część zajmuje powierzchnię 14620 ha, zaś położona na terenie gminy Gołdap i gminy Dubeninki otulina zajmuje 8500 ha.

Puszcza Romincka na przełomie XIX i XX w. była rewirem łowieckim cesarza Wilhelma II. Cesarz wybudował w Cesarskich Romintach drewniany dworek myśliwski w stylu norweskim

(aktualnie znajduje się on w parku miejskim w Królewcu, dokąd został przeniesiony w częściach).

Prawie każdego roku w końcu września lub na początku października, w czasie rykowiska, cesarz zjawiał się w Kaiserich Rominten, by oddać się zajęciu myśliwskiemu. Polował na jelenie rominckie, które były sławne w całej Europie.

Na cesarskich polowaniach gościła arystokracja z całej Europy. Miejsca, w których cesarz ustrzelił najlepsze, kapitalne jelenie upamiętniano głazami (Hirsh gedenk steine) z odpowiednimi napisami. Zachowało się ich czternaście (i jeden sprzed pobytu cesarza), w tym po polskiej stronie osiem. W rosyjskiej części puszczy znajduje się siedem głazów pamiątkowych.

www.parkikrajobrazowewarmiimazur.pl/puszczyrominckiej

DWA KOLEJOWE WIADUKTY W STAŃCZYKACH – AKWEDUKTY PÓŁNOCY

Fot. arch. Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap

Jedne z najwyższych mostów w Polsce znajdują się w Stańczykach. Przed laty Mosty Północy, zwane również Mostami Puszczy Rominckiej, stanowiły odcinek trasy kolejowej Gołdap – Żytkiejmy, zapewniając wyjątkowy taras widokowy dla podróżujących. Swoją formą przypominają budowane w starożytności rzymskie akwedukty, toteż popularnie określa się je mianem Akweduktów Puszczy Rominckiej. Zostały zaprojektowane prawdopodobnie w 1905 roku przez włoskich architektów.

Most północny wykonano w latach 1912-1914, zaś południowy w latach 1923-1926. Wiadukty przerzucone są ponad niewielką rzeczką Błędzianką, której dolina dochodzi w okolicach Stańczyk do 61 metrów szerokości. Zbudowano je z żelbetonu. Linia Gołdap – Żytkiejmy funkcjonowała zaledwie kilkanaście lat: od 1926 do 1944 roku. Na moście południowym nie zdążono nawet ułożyć torów.

Aktualnie mosty są prywatną własnością, jeden z nich został wyremontowany, zaś zwiedzanie jest płatne.

www.atrakcje.mazury.pl/miejsce/mosty-stanczyki/

PIRAMIDA W RAPIE

Fot. arch. Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap

Dwadzieścia sześć kilometrów na zachód od Gołdapi, niejednego przybysza zaskakuje niezwykła budowla. Jest to najprawdziwsza piramida - wybudowany w 1811 roku rodzinny grobowiec junkierskiej rodziny Farenheidów. Jest to miejsce magiczne, jeden z najciekawszych zakątków „Polski nieznanej”. Zbudowana została na planie kwadratu o boku 10 m i zwieńczona piramidalnie. Ogólna wysokość - 15,9 m. Zewnętrzne ściany mają nachylenie około 70°. Wewnętrzna ich powierzchnia, tworząca ściany komory grobowej, nachylona pod podobnym kątem jak w piramidzie Cheopsa

Swoiste mauzoleum kryje w swoim wnętrzu szczątki zmarłych. Zwłoki uległy samoistnie zabalsamowaniu, co przypisuje się własnościom piramid i odpowiednio zaprojektowanego grobowca. Faktem jest, że choć umieszczono go na bagnistym terenie, w jego wnętrzu trudno natrafić na insekty. Według niektórych radiestetów, w miejscu budowy grobowca krzyżują się ważne linie promieniowania geomagnetycznego, dochodzące m.in. do angielskiego Stonehenge.

Pośród kilku istniejących w Polsce podobnych budowli piramida w Rapie jest najbardziej znaną i jednocześnie największą.

www.mazury.info.pl/atrakcje/rapa/

GREEN VELO NA WARMII I MAZURACH

fot. M. Achtel

Rowerowa trasa turystyczna o nazwie Green Velo przebiega przez pięć województw Polski z tzw. ściany wschodniej – warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie, świętokrzyskie. Liczy ona łącznie około 2.000 kilometrów. W części poprowadzona jest istniejącymi drogami, w części wydzielonymi drogami dla rowerów. Pozwala obejrzeć ciekawe krajobrazowo i bogate w zabytki obszary wspomnianych regionów.

Na Warmii i Mazurach trasa ma 397 km długości, z czego około połowy poprowadzone jest wydzielonymi drogami dla rowerów, których większość jest w środkowej i wschodniej części trasy. Po Green Velo można przejechać od Elbląga, przez Frombork, Braniewo, Pieniężno, Górowo Iławeckie, Lidzbark Warmiński, Bartoszyce, Korsze, Węgorzewo po Gołdap i wschodnią granicę regionu, by kontynuować podróż po Suwalszczyźnie. Szlak jest dobrze oznakowany metalowymi tabliczkami w kolorze pomarańczowym, na których jest logo szlaku. Są także informacje o odległościach między miejscowościami i atrakcjach istniejących na szlaku i w jego okolicy oraz oznakowanie szlaków bocznych wiodących do ciekawych miejsc czy węzłów komunikacyjnych. Na szlaku znajdują się tzw. miejsca obsługi rowerzystów (zadaszone, z parkingiem dla rowerów, dające schronienie na wypadek załamania pogody, czy okazję do wypoczynku).

Królestwo Północne Mazury

Nazwa królestwa, jaką jest "Północne Mazury", jest nieco przewrotna. Turysta który planuje, że jadąc tym fragmentem szlaku Green Velo widzieć będzie bez przerwy jeziora i żaglówki może poczuć się lekko zaskoczony... dzikością przyrody, odludnością miejsc i różnorodnością krajobrazów, przez które prowadzi trasa.

Od okolic wsi Banie Mazurskie w kierunku wschodnim rozpoczynają się **Mazury Garbate, zwane także Dzikimi Mazurami**. Na odcinku od Węgorzewa do granicy z województwem podlaskim suma podjazdów i zjazdów wyniesie ponad kilometr, co daje, jak mawiają rowerzyści, niezły "strzał w nogi". Należy się więc odpowiednio przygotować kondycyjnie, zadbać o odpowiedni sprzęt, aprowizację i odpowiednią dawkę dobrego humoru. Dawne torowiska kolejowe prowadzą wygodnie rowerzystów do drugiego ważnego miasta w tej części szlaku, jakim jest **uzdrowisko Gołdap**. Jest to ciekawa miejscowość położona w pobliżu granicy z Rosją. Ma rynek z potężną fontanną oraz doskonałą sieć dróg rowerowych, liczne zabytki oraz pozostałości niemieckiego ośrodka doświadczalnego techniki raketowej z II wojny światowej.

Na wschód od Gołdapi zaczyna się tajemnicza **Puszcza Romincka**. Ten zwarty obszar leśny we wschodniej części ma charakter świerkowej, skandynawskiej tajgi i jest wyjątkowy w skali kraju. Centralna część puszczy jest podmokła i trudno dostępna, a część wschodnia w okolicach wsi Żytkiejmy to rozległe łąki, zwane czasami "polską prerią". Spotkać tu można łosie, wilki, rysie, dziki, kuny, mnóstwo gatunków ptaków i praktycznie wszystkie inne, zamieszkujące lasy Polski zwierzęta z wyjątkiem niedźwiedzi. Niezwykłą atrakcją wschodniej części puszczy są jedne z najwyższych w Polsce mosty kolejowe, znajdujące się we wsi **Stańczyki**.

Za Stańczykami szlak Green Velo prowadzi rowerzystów wzdłuż granicy państwa do trójstyku granic Polski, Litwy i Rosji w okolicach wsi Bolcie, gdzie wkracza do kolejnego magicznego królestwa, jakim jest Suwalszczyzna i Pojezierze Augustowskie.

www.greenvelo.pl/krolestwo/1425/polnocne-mazury